

FGC desplega accions de conservació de natura per assegurar el turisme de muntanya als Pirineus

Restaurar pastures degradades, despavimentar i reduir infraestructures i millorar l'emmagatzematge d'aigua, entre altres

Imatge de La Molina / FGC

REDACCIÓ.- Una recerca, realitzada juntament amb Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC) i liderada pels investigadors del CREAM i la Universitat Autònoma de Barcelona, Joan Rabassa i Bernat Claramunt, proposa una bateria de 36 propostes concretes de gestió del capital natural orientades a millorar la sostenibilitat dels espais turístics de muntanya i reduir els riscos ambientals del canvi climàtic.

L'estudi, publicat a la revista Mountain Research and Development, defensa que la millor inversió de futur per a les instal·lacions d'esquí i muntanya és conservar o potenciar la natura que els envolta.

Aquest estudi forma part del Projecte Neret impulsat per FGC amb l'objectiu d'incrementar el capital natural de l'entorn de les estacions de muntanya que gestiona i establir objectius a llarg termini per a preservar-los i s'ha fet a les estacions de La Molina i la Vall de Núria. El resultat ha estat clar, la seva activitat depèn dels recursos naturals del seu voltant, com els boscos, les pastures o els cursos fluvials, dels quals s'obtenen espais esquiables, protecció

davant d'allaus, aigua per fer neu de cultiu o paisatges que donen sentit a l'experiència turística.

Entre les mesures proposades hi ha el fet de preservar i ampliar la cobertura forestal, restaurar pastures degradades, despavimentar i reduir infraestructures innecessàries, millorar l'emmagatzematge d'aigua, restaurar ecosistemes com rierols de muntanya o prats alpins i protegir hàbitats d'interès comunitari o crear-ne de nous, com els jardins de papallones.

Ferrocarrils ja ha començat a desplegar diverses actuacions relacionades amb el projecte Neret. Pel que fa a La Molina, i en el marc de la millora de la massa forestal, s'està treballant el sistema de crèdits climàtics forestals de Catalunya a través del programa PROMACC, que es posaran a disposició pública. Aquests sistemes de crèdits climàtics ajudaran a fixar el carboni en les masses forestals i els sòls; optimitzar el consum d'aigua de bosc; conservar la biodiversitat, i reduir el risc d'incendi.

En el cas de Vall de Núria, s'està recuperant una superfície de 30.000 m² de zones enjardinades i pastures com a espais de lliure creixement d'espècies vegetals, creant àrees per afavorir la pol·linització de les papallones i recuperant i ampliant la bassa de les granotes. A Vall de Núria també es va celebrar el passat mes d'octubre el Congrés de Bioenginyeria, on es van poder veure algunes de les tècniques de bioenginyeria utilitzades per reparar un talús malmès per una esllavissada.

Pastures, ramaderia i biodiversitat

Per les pistes d'esquí de La Molina i pasturen uns 3.500 caps d'ovella, a més de bestiar boví i cavalls. Una de les recomanacions específiques que proposa l'estudi és millorar la gestió d'aquestes pastures. Aquesta ramaderia extensiva serveix per mantenir els prats que després serveixen com a pistes d'esquí, però la gestió actual presenta alguns reptes logístics i ecològics, com la sobrepastura en algunes zones, que posa en risc la biodiversitat de plantes, o la presència d'espècies invasores, com el seneci, que també ho dificulten. Per això, l'estudi proposa establir sistemes de rotació del bestiar, restaurar pastures degradades i controlar aquestes plantes invasores, amb l'objectiu de millorar la qualitat dels ecosistemes i reduir la degradació del sòl.

L'aigua, el paisatge i els usos rurals, factors clau

Un dels resultats destacats de l'estudi és que, tot i les diferències entre les dues estacions analitzades, hi ha alguns elements del capital natural que apareixen sistemàticament com a prioritaris tant per a l'empresa com per als actors locals. Entre aquests destaquen especialment l'aigua, els usos rurals del territori (com és la ramaderia o l'extracció de fusta) i els serveis culturals (com el paisatge o les activitats recreatives vinculades a la natura).

Aquests factors compleixen els tres requisits claus: són essencials per al funcionament de les estacions d'esquí, també per al benestar de les comunitats locals i per mantenir l'atractiu turístic del territori.

Segons els autors, integrar el capital natural en els plans de gestió de les estacions és una nova manera de funcionar i de pensar que pot ajudar a identificar millor els riscos i les oportunitats associades al canvi climàtic i als canvis en els usos del sòl, i, en el fons, facilitar decisions que facin sostenible aquest sector a llarg termini.

Per analitzar tot plegat i fer les propostes, l'equip ha combinat informació científica, models econòmics, dades geogràfiques i treball de camp amb tallers participatius amb diferents actors implicats.